

**PODSTAWA PROGRAMOWA NAUCZANIA
RELIGII PRAWOSŁANEJ POLSKIEGO AUTOKEFALICZNEGO KOŚCIOŁA
PRAWOSŁAWNEGO – SZKOŁA PODSTAWOWA**

*Szkoła podstawowa
Etap I*

Klasy I- III

Cele katechetyczne:

1. Zachęcanie do aktywnego uczestnictwa na lekcjach religii.
2. Kształtowanie świadomości chrześcijanina Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.
3. Zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w sakramentach i nabożeństwach.
4. Poznawanie prawd wiary.
5. Ukazanie Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela świata.
6. Zachęcanie do nauki języka cerkiewnosłowiańskiego.
7. Kształtowanie poczucia miłości, odpowiedzialności i wdzięczności Bogu.
8. Wyrabianie potrzeby nawyku modlitwy.
9. Rozwijanie i kształtowanie szacunku wobec świętości.
10. Kształtowanie osobowości na przykładzie życia świętych.
11. Rozwijanie moralnej świadomości dzieci.
12. Uświadomienie właściwych relacji z otaczającym światem jako stworzeniem Bożym.
13. Wdrożenie do czytania Słowa Bożego.
14. Nawiązanie współpracy z rodziną i parafią.

Zadania nauki religii:

1. Wprowadzić do nauki o Piśmie Świętym (Świeta Księga, św. Ewangelia, relacje Bóg-człowiek, nauka korzystania z Pisma Świętego.)
2. Ukazać historię Starego i Nowego Testamentu dotyczącą zbawienia
3. Zapoznać z objawieniem św. Trójcy.
4. Zapoznać z wybranymi cudami Chrystusa jako przejawem Bożej miłości wobec człowieka
5. Kształtować świadomość religijną.
6. Zapoznać z symboliką cerkiewną.
7. Zapoznać z cerkwią i jej wystrojem.
8. Zachęcić do uczestnictwa w nabożeństwach.
9. Przygotować do uczestnictwa w świętach roku liturgicznego.
10. Zapoznać z wybranymi ikonami.
11. Zapoznać z wybranymi żywotami świętych.
12. Nauczyć i wyjaśnić modlitwy początkowe.

13. Dążyć do zgłębiania rozumienia istoty i sensu modlitwy.
14. Zapoznać z alfabetem języka cerkiewnosłowiańskiego.
15. Kształtować szacunek do osób starszych i każdego bliźniego.
16. Kształtować świadomość bycia prawosławnym.
17. Ukazać piękno i mądrość Bożego stworzenia.
18. Ukazać zbawczą i uzdrawiającą siłę cierpienia.
19. Uświadomić konsekwencje wyboru pomiędzy dobrem a złem.
20. Rozbudzić miłość do świata jako stworzenia Bożego.
21. Uświadomić znaczenie miłości bliźniego, współczucia, wysiłku, pracy, wstydu, pokory.
22. Nauczyć dążyć do przestrzegania przykazania miłości do Boga i bliźniego.

Treści nauczania

I. Pismo Święte- Biblia, Stary i Nowy Testament – podstawowe pojęcia
Stary Testament / *analiza wydarzeń biblijnych, poznawanie Boga Stwórcy -miłującego człowieka, wskazywanie troski Bożej o zbawienie człowieka, kształtowanie postaw odpowiedzialności za swe czyny, odróżnianie dobra od zła, wartościowanie życia opartego na wierze/.*

II. Rok liturgiczny- zapoznanie z tradycjami, datami, ikonami, krótką historią świąt i przygotowanie do udziału w nabożeństwach świątecznych

III. Liturgika

1. Wygląd zewnętrzny i wewnętrzny cerkwi
2. Symbolika Krzyża Świętego
3. Ikona i jej znaczenie
4. Uczestnictwo w św. Sakramentach. Św. Eucharystia – centrum życia Kościoła.

IV. Modlitwy

1. Wyjaśnienie i nauka wybranych modlitw
2. Nauka języka cerkiewnosłowiańskiego- ćwiczenia w pisaniu i czytaniu liter

V . Teologia

1. Podstawowe pojęcia o Bogu
2. Ogólne pojęcie o grzechu

Szkoła podstawowa

Etap II

Klasy IV- VI

Cele:

1. Zachęcanie do czytania Pisma Świętego.
2. Wyjaśnianie, że Pismo Święte jest ponadczasowe i stanowi jedność.
3. Rozwijanie umiejętności analizy tekstów biblijnych i liturgicznych ze zwróceniem uwagi na spostrzeganie przykazań Bożych do chrześcijańskiego sposobu życia.
4. Kształtowanie chrześcijańskich postaw wobec różnych sytuacji życiowych i zobowiązań moralnych.
5. Ukazywanie katechezy jako nauki właściwego sposobu życia chrześcijańskiego i rozwiązywania życiowych problemów.
6. Pogłębianie przeżywania roku liturgicznego, udział w nabożeństwach, pielgrzymkach.
7. Zdobywanie umiejętności czynnego i świadomego udziału w św. Liturgii i życiu parafialnym.
8. Kształtowanie świadomej postawy prawosławnego chrześcijanina odpowiedzialnego za swoje czyny, bliźniego i losy Kościoła.
9. Odnajdywanie właściwego miejsca i zadań w życiu rodziny, szkoły i cerkwi.
10. Uświadomienie, że katecheza szkolna przygotowuje do dalszego życia w prawdzie Bożej i przestrzegania prawd Bożych oraz wskazuje drogę do zbawienia.
11. Wyzwalanie twórczego przyswajania podstawowych wiadomości z zakresu teologii.

Zadania:

1. Motywować uczniów do czytania i właściwego przeżywania tekstów Pisma Świętego jako źródła prawdy Bożej uświęcającej życie człowieka.
2. Pobudzać postawy kreatywne ucznia w procesie zdobywania umiejętności i wiedzy religijnej.
3. Kształtować postawy świadomego udziału w nabożeństwach i katechezie parafialnej.

4. Integrować katechezę szkolną, rodzinną i parafialną.
5. Wdrażać do modlitwy poprzez wskazanie odpowiednich przykładów biblijnych i żywotów świętych.
6. Wyjaśniać symbolikę nabożeństw a w szczególności św. Liturgii.
7. Wskazywać rolę modlitw i nabożeństw w życiu duchowym człowieka
8. Wyjaśniać rolę św. Sakramentów w życiu człowieka.
9. Rozwijać duchowe życie dziecka zgodnie z poziomem jego rozwoju.
10. Zachęcać do przestrzegania postu duchowego i cielesnego.
11. Wskazać ludzi gotowych do pomocy w razie potrzeby / rodzice, nauczyciel religii, duchowny, ośrodki miłosierdzia/.
12. Angażować do pracy na rzecz parafii, działań charytatywnych, do śpiewu w chórze, Bractwie Młodzieży Prawosławnej itp.
13. Wzmacniać właściwe relacje z parafią i rodziną.
14. Kształtować postawę odpowiedzialności i szacunku do siebie i wobec innych.
15. Zachęcać do kontynuowania Tradycji Kościoła Prawosławnego i tradycji rodzinnych.
16. Motywować uczniów do nauki języka cerkiewnosłowiańskiego.
17. Organizować rekolekcje i różne formy integrujących uczniów i rodziców.

Treści:

I. Pismo Święte

1. Podstawowe wiadomości o Piśmie Świętym.
2. Umiejętność odnajdywania wskazanych fragmentów biblijnych
3. Wydarzenia Starego Testamentu praobrazami, symbolami wydarzeń Nowotestamentowych.

II. Rok liturgiczny- zapoznanie z terminarzem nabożeństw świątecznych, tradycjami i nazwami świąt w języku cerkiewnosłowiańskim, troparionami i kondakionami świąt, opisem ikon oraz tekstami ewangelicznymi poszczególnych świąt

III. Liturgika.

1. Symbolika wyglądu zewnętrznego i wewnętrznego świątyni.
2. Formy i style w budownictwie sakralnym.
3. Utensylia eucharystyczne i ich symbolika.
4. Hierarcha kościelna.
5. Życie mnisze. Klasztory w Polsce.
6. Stałe i zmienne części nabożeństw.
7. Rodzaje cykli nabożeństw
8. Omówienie sakramentów i posług parasakramentalnych

IV. Modlitwy- wyjaśnienie i nauka słów w języku cerkiewnosłowiańskim:

V.Teologia.

1. Wiadomości o Credo- wprowadzenie w naukę o wierze.
2. Druga część katechizmu – o nadziei.

Osiągnięcia ucznia.

Uczeń:

- wyjaśnia, że Stary Testament został wypełniony w Nowym Testamencie i całe Pismo Święte jest jednością,
- wyjaśnia, że wydarzenia ze Starego Testamentu są praobrazami, symbolami wydarzeń nowotestamentowych,
- porównuje wydarzenia ze Starego i Nowego Testamentu,
- potrafi odszukać i przeczytać podane fragmenty w Piśmie Świętym,
- rozpoznaje na ilustracjach symbolikę praobrazów,
- powtarza w języku cerkiewnosłowiańskim nazwy świąt, imiona świętych, modlitwy, tropariony, kondakiony,
- rozpoznaje ikony poszczególnych świąt i opisuje treść ikon,
- wymienia części składowe świątyni wyglądu zewnętrznego i wewnętrznego,
- właściwie zachowuje się w cerkwi,
- rozpoznaje przedmioty eucharystyczne i określa ich przeznaczenie,
- podaje stopnie kapłańskie,
- wyjaśnia, kto ustanowił hierarchię w kapłaństwie,
- potrafi poprosić biskupa i prezbitera o błogosławieństwo,
- opowiada o życiu mniszym,
- wyjaśnia, kto ustanowił nabożeństwo,
- wymienia nazwy nabożeństw,
- wymienia części składowe św. Liturgii,
- wymienia nazwy sakramentów,
- powtarza najważniejsze teksty modlitw z sakramentów,
- opowiada o zachowaniu w czasie sakramentów,
- analizuje naukę zawartą w symbolu wiary,
- powtarza i wyjaśnia słowa poznanych modlitw,
- wymienia najważniejsze święta, podaje daty, historie wybranych świąt,
- uczestniczy w rekolekcjach,

- zachęca rodzinę do wspólnego uczestnictwa w nabożeństwach i św. sakramentach Spowiedzi i Eucharystii,
- śpiewa kolędy,
- opowiada o cerkwi parafialnej i życiu swojej parafii,
- definiuje główne pojęcia katechetyczne m. in. Kościół, post, Św. Trójca, modlitwa, ikona, Pismo Święte, praobrazy,
- analizuje rolę katechezy szkolnej i potrzebę życia zgodnego z nauką Bożą,
- ocenia wartość życia chrześcijanina dążącego do zbawienia,
- dostrzega potrzebę zmian w swoim życiu duchowym,
- wyjaśnia, dlaczego należy do wiernych Kościoła Prawosławnego.
- wskazuje swoją rolę misjonarza Kościoła Prawosławnego.

